

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

28 באוקטובר 2008

261

כ"ט בתשרי התשס"ט

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס' 24) (מעמד המשפחה בפתירת קבר ובהוצאת גופה מקברה). התשס"ט-2008	26
הצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון מס' 30) (ביטול שלילת תגמולים לאלמנה שנישאה). התשס"ט-2008	30
הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 118) (אבטחת ראש העיריה ועובדים בכירים). התשס"ט-2008	32
הצעת חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 88) (נטיעת עצים חלופיים). התשס"ט-2008	34

הצעת חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס' 24) (מעמד המשפחה בפתיחת קבר ובהוצאת גופה מקברה), התשס"ט-2008*

- הוספת סעיף 8א 1. בפקודת בריאות העם, 1940, אחרי סעיף 8 יבוא:
- "תנאים לפתיחת קבר ולהוצאת גופה מקברה
- א.8. (א) בסעיף זה -
- "בית משפט מחוזי" - בית המשפט המחוזי שהקבר מצוי באזור שיפוטו;
- "בית עלמין אזרחי חלופי" - כהגדרתו בחוק הזכות לקבורה אזרחית חלופית, התשנ"ו-1996²;
- "בית קברות צבאי", "קבר צבאי" - כמשמעותם בחוק בתי קברות צבאיים, התש"ו-1950³;
- "ועדה" - ועדה לענייני קבורה לפי סעיף קטן (ג);
- "קרוב משפחה" - בן זוג בעת הפטירה, הורה, אח או ילד, והכל לפי מרשם האוכלוסין כמשמעותו בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965;
- "ראש בית דין" - אחד מאלה, לפי העניין:
- (1) לעניין יהודים - נשיא בית הדין הרבני הגדול;
  - (2) לעניין בני עדה נוצרית - ראש בית הדין הגבוה של אותה עדה נוצרית;
  - (3) לעניין מוסלמים - נשיא בית הדין השרעי לערעורים;
  - (4) לעניין דרוזים - ראש בית הדין הדתי הדרוזי לערעורים.
- (ב) בלי לגרוע מהוראות כל דין, לא יפתח אדם קבר ולא יוציא גופה מקברה, אלא אם כן הוגשה בקשה לכך וניתן היתר בכתב מרופא מחוזי; רופא מחוזי רשאי להתנות את ההיתר בהתקיים תנאים להבטחת בריאות הציבור.

ד ב ר י ה ס ב ר

להתנות את ההיתר בהסכמת כהן הדת שאליה השתייך הנפטר, באישור משטרת ישראל ובדרישות תברואה, כפי שימצא לנכון.

בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע לקבוע בחקיקה ראשית הוראות בנושא רגיש זה, תוך מתן מעמד מיוחד ליידוע בני המשפחה ותוך התחשבות בשיקולים דתיים שהם שיקולים מרכזיים בתחום הקבורה.

חלק ג' לפקודת בריאות העם, 1940 (להלן - הפקודה) מסדיר, בין השאר, נושאים הנוגעים לבתי עלמין ולקבורה. מכוח סעיף 9(ז) לפקודה הותקנו תקנות בריאות העם (קבורה מחדש), 1941, האוסרות הוצאת גופה מקברה, קבורתה מחדש או פתיחת קבר לצורך קבורת גופה אחרת, אלא אם כן התיר זאת בכתב הרופא המחוזי, שהוא הגורם המוסמך לעניין זה כיום. בנוגע להוצאת גופה מקברה על מנת להוציאה מישראל או לקבור אותה מחדש בישראל, רשאי הרופא המחוזי

* הצעת חוק מס' פ/17/1429; הועברה לוועדה ביום כ"ו בשבט התשס"ז (14 בפברואר 2007).

¹ ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' (ע) 191 (א) 239; ס"ח התשס"ח, עמ' 860.

² ס"ח התשנ"ו, עמ' 249.

³ ס"ח התש"י, עמ' 258.

(ג) (1) לא יינתן היתר לפי סעיף קטן (ב) אלא אם כן ניתנה החלטה של ועדה לענייני קבורה המאפשרת את פתיחת הקבר או את הוצאת הגופה מקברה; החלטת הוועדה תינתן תוך שמירה על כבוד המת, ורשאית הוועדה לקבוע תנאים לכך.

(2) בוועדה יהיו חברים אלה:

(א) משפטן נציג הרשות המקומית שבתחומה מצוי הקבר, והוא יהיה היושב ראש;

(ב) נציג הגורם האחראי לקבורה בבית העלמין או בחלק ממנו שבו מצוי הקבר;

(ג) נציג העדה הדתית שעל פי מנהגיה מתקיימת הקבורה בבית העלמין או בחלק ממנו שבו מצוי הקבר, למעט לעניין בית עלמין אזרחי חלופי.

(3) בטרם תחליט הוועדה בבקשה לפי סעיף זה, תינתן לקרובי המשפחה של המת הזדמנות להשמיע את עמדתם, אלא אם כן זהותו של המת אינה ידועה או שחלפו לפחות 120 שנים ממועד הקבורה.

(4) היתה הבקשה כרוכה בסכסוך בענייני קניין או בענייני משפחה, רשאית הוועדה שלא לתת את החלטה עד למתן פסק דין של הערכאה השיפוטית המוסמכת.

(5) השר לשירותי דת, לאחר התייעצות עם שר הפנים ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי לקבוע את סדרי עבודתה של הוועדה, לרבות מועדים להגשת בקשות, לדיון ולהחלטה בהן.

(ד) (1) קרוב משפחה, המדינה, גורם המיוצג בוועדה או אדם אחר שיש לו זיקה מהותית לעניין ועניין ישיר בקבלת ההיתר, הרואה עצמו נפגע מהחלטת הוועדה, רשאי לערור -

(א) לגבי קבר בבית עלמין יהודי - לבית הדין הרבני הגדול;

(ב) לגבי קבר בבית עלמין של בני עדה נוצרית - לבית הדין הגבוה של אותה עדה נוצרית;

ד ב ר י ה ס ב ר

בראש הוועדה יעמוד נציג הרשות המקומית שבתחומה מצוי בית העלמין, שהוא משפטן, ויהיו חברים בה גם נציג הגורם האחראי לקבורה בבית העלמין או בחלק שבו מצוי הקבר, ונציג העדה הדתית שלפי מנהגיה מתקיימת הקבורה בבית העלמין האמור או בחלקו, למעט בית עלמין אזרחי חלופי. מטירת ההחלטה בידי גורמים אלה, תוך מתן מעמד מיוחד לבני המשפחה ולשיקול של כבוד המת, נועדה להבטיח מתן ביטוי לשיקולים הרלוונטיים לעניין פתיחת הקבר והוצאת

מוצע לקבוע איסור פתיחת קבר והוצאת גופה מקברה ללא קבלת היתר לכך מהרופא המחוזי. הרופא המחוזי יהיה רשאי להתנות את ההיתר בהתקיים תנאים להבטחת בריאות הציבור (סעיף 8א(ב) המוצע); ככלל, יידרש גם אישורה של ועדה לענייני קבורה כמפורט להלן, אולם כאשר פתיחת הקבר או הוצאת הגופה נדרשים לשם מניעת סכנה לבריאות הציבור, למשל עקב חשש מהתפרצות מגיפה, לא יידרש אלא היתר מהרופא המחוזי (סעיף 8א(ה) המוצע).

- (ג) לגבי קבר בבית עלמין מוסלמי - לבית הדין השרעי לערעורים;
- (ד) לגבי קבר בבית עלמין דרוזי - לבית הדין הדתי הדרוזי לערעורים;
- (ה) לגבי קבר בבית עלמין אזרחי חלופי - לבית המשפט המחוזי.

(2) נטען בערר שיש ספק בדבר השתייכותו של המת לעדה הדתית שלפי מנהגיה מתקיימת הקבורה בבית העלמין שבו נקבר, תוגש לבית המשפט המחוזי בקשה, בצירוף הערה, כדי שיוורה איזה בית דין דתי ידון בערר; בית המשפט המחוזי יחליט בבקשה לאחר שקיבל חוות דעת מראשי בתי הדין הנוגעים בדבר; חוות דעת כאמור תימסר בתוך 60 ימים.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ג), רופא מחוזי רשאי לתת היתר כאמור בסעיף קטן (ב) אף ללא החלטה של הוועדה, אם מצא כי הדבר נדרש למניעת סכנה לבריאות הציבור.

(ו) לעניין הוראות סעיף זה, דין המדינה כדין כל אדם, ואולם הוראות סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) לא יחולו לעניין קבר צבאי ובית קברות צבאי.

(ז) הוראות סעיף זה לא יחולו בכל אחד מאלה -

(1) בנסיבות האמורות בסעיף 19 לחוק חקירת סיבות מוות, התשי"ח-1958⁴, או בסעיף 298א לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955⁵;

ד ב ר י ה ס ב ר

המחוזי תיעשה גם אם יש ספק בדבר השתייכותו של המת לעדה הדתית שלפי מנהגיה מתקיימת הקבורה בבית העלמין. בית המשפט המחוזי יכריע בעניין על סמך חוות דעת מראשי בתי הדין הדתיים הנוגעים בדבר (סעיף 8א(ד) המוצע).

מוצע להסמיך את השר לשירותי דת לקבוע תקנות לעניין סדרי עבודתה של הוועדה, בפרט לעניין אופן הגשת הבקשות והמועדים למתן החלטות בהן (סעיף 8א(ג) המוצע).

עוד מוצע לקבוע כי לעניין ההוראות שבהצעת חוק זו, דין המדינה כדין כל אדם, אולם לעניין קבר צבאי ובית קברות צבאי, שלגביהם קבועות הוראות מיוחדות לעניין התנאים לפתיחת קבר והוצאת גופה מקברה בחוק בתי קברות צבאיים, התש"ו-1950, לא יחולו ההוראות המחייבות החלטת ועדה כאמור, וסמכויות הרופא המחוזי יהיו נתונות לרופא צבאי (סעיף 8א(ו) המוצע וסעיף 2).

הגופה. על כן, מוצע כי הוועדה תהיה מחויבת לשקול את שמירת כבוד המת כשיקול עיקרי בהחלטתה, ויהיה עליה לאפשר לבני המשפחה הקרובים של הנפטר, אם זהותו ידועה ואם טרם חלפו 120 שנים מיום קבורתו, להשמיע את עמדתם; לשם איתור בני המשפחה וכולל הוועדה להסתמך על רישומי מרשם האוכלוסין. מוצע כי אם הבקשה שבפני הוועדה תחייב הכרעה בשאלה קניינית או בענייני משפחה, תהיה הוועדה רשאית לעכב את החלטתה עד לקבלת הכרעה של בית המשפט המוסמך בסכסוך שלפניו (סעיף 8א(ג) המוצע).

מוצע לקבוע כי בני המשפחה הקרובים של נפטר המדינה, גורם שיש לו נציג בוועדה, או אדם אחר שיש לו זיקה מהותית לעניין ועניין ישיר בקבלת ההיתר יהיו רשאים לערור על החלטת הוועדה. לפי המוצע, יוגש הערר לבית הדין של העדה הדתית שלפי מנהגיה מתקיימת הקבורה באותו בית עלמין, ואם הקבורה היא בבית קברות אזרחי חלופי - לבית המשפט המחוזי שהקבר מצוי באזור שיפוטו. פנייה לבית המשפט

⁴ ס"ח התשי"ח, עמ' 54.

⁵ ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

- (2) בקבר שהוא עתיקה כהגדרתה בחוק העתיקות, התשל"ח-1978⁶, או בחפירת קבר במסגרת חפירה על פי רישיון לפי החוק האמור;
 (3) בקברי הרוגי אויב."

2. בחוק בתי קברות צבאיים, התש"י-1950⁷, בסעיף 9, בכל מקום, אחרי "8(2) ו-3" יבוא תיקון חוק בתי קברות צבאיים "א(ב), (ה) ו-ז" ואחרי "רופא ממשלתי", יבוא "רופא מחוזי".

ד ב ר י ה ס ב ר

התשט"ו-1955, ואת המקרים שבהם הקבר הוא בגדר עתיקה או שמבוצעת בו חפירה ארכיאולוגית, או שמדובר בקבורה של חללי אויב (סעיף 8א(ז) המוצע).

מוצע להחריג מההוראות המוצעות את המקרים שבהם ההוראה לפתיחת הקבר והוצאת הגופה מקברה ניתנת במסגרת חקירת סיבות מוות לפי חוק חקירת סיבות מוות, התשי"ח-1958, או חוק השיפוט הצבאי,

חבר הכנסת ניסן סלומינסקי

⁶ ס"ח התשל"ח, עמ' 76.

⁷ ס"ח התשי"י, עמ' 258; התשנ"ו, עמ' 315.

הצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון מס' 30) (ביטול שלילת תגמולים לאלמנה שנישאה), התשס"ט-2008*

1. תיקון סעיף 1 בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, בהגדרה "בן משפחה" –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "כל עוד לא נישאה לאחר" יבוא "אף אם נישאה לאחר";
- (2) בסעיף קטן (א1), במקום "כל עוד לא נישאה לאחר" יבוא "אף אם נישאה לאחר".
2. בסעיף 9 לחוק העיקרי –
- (1) בכל מקום, המילים "13" – יימחקו;
- (2) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "לפי סעיף 13(1) או (2)" יבוא "בשיעור התגמול האמור בסעיף 13(1) או (2), כאילו היה יתום הסמוך על שולחנה של גרושת הנספה, הכל לפי העניין".
3. ביטול סעיפים 12 ו-13 לחוק העיקרי – בטלים.
4. בסעיף 13 לחוק העיקרי –
- (1) בפסקה (1), במקום "התגמול המגיע בעד היתום לפי סעיף 13(א)" יבוא "109.6% מסך כל המשכורת הנהוגה אותה שעה לגבי עובד המדינה שדרגת משכורתו היא 19 של הדירוג המינהלי ושיאנה משתלמת לו תוספת שכר בזכות בן משפחה";
- (2) בפסקה (2), במקום "שיעור התגמול האמור בסעיף 13(ב)" יבוא "שיעור התגמול המשתלם לאלמנה לפי פסקה (1) בתוספת של 24% מהתגמול האמור בעד כל יתום שלאחר הראשון".

ד ב ר י ה ס ב ר

זו לשונם של הסעיפים שמוצע לבטלם:

"מענק לאלמנה שנישאה"

12א. (א) אלמנה של נספה שנישאה – בטלה מיום נישואיה זכותה לתגמולים לפי חוק זה, פרט לזכות לפי סעיף 13; אולם רשאי קצין התגמולים להעניק לאלמנה כאמור, אם הגישה על כך בקשה עד תום ששה חודשים מיום נישואיה, מענק שלא יעלה על סכום שהוא –

(1) פי ששים מהתגמול המשתלם לאלמנה לפי סעיף 7, כשיש או כשהיו יתומי הנספה סמוכים על שולחנה;

(2) פי ששים מהתגמול המשתלם לאלמנה לפי סעיף 7, כשיש ולא היה יתום של הנספה סמוך על שולחנה.

(ב) מחצית המענק לפי סעיף זה תשולם לאלמנה עם אישור בקשתה לכך, אך לא לפני הנישואין, והמחצית השנייה תשולם לה כתום שנתיים לאחר הנישואין, ותחושב על בסיס סכום התגמול הנהוג בחודש האחרון של תקופת השנתיים.

חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950 (להלן – החוק), קובע בסעיף 12א(א) כדלקמן: "אלמנה של נספה שנישאה – בטלה מיום נישואיה זכותה לתגמולים לפי חוק זה...". בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע לבטל הוראה זו ולקבוע כי לא תישלל מאלמנת הנספה זכאותה לתגמולים לפי החוק בשל נישואיה. לפי הוראות סעיף 1 לחוק, יחולו ההוראות המוצעות גם על אלמן.

סעיף 1 לפי החוק כיום, מי שהיתה אשתו של הנספה ביום מותו או מי שהיה בעלה של הנספה ביום מותה, מוגדרים כ"בן משפחה של נספה", כל עוד לא נישאו לאחר מוצע לתקן את ההגדרה "בן משפחה של נספה" שבסעיף 1 לחוק, ולקבוע כי מי שהיתה אשתו של הנספה או מי שהיה בעלה של הנספה יוגדרו כ"בן משפחה של נספה", אף אם נישאו לאחר.

סעיפים 2 עד 5 בשל השוואת מצבה של אלמנה שנישאה לאלמנה שלא נישאה מוצע לבטל את סעיפים 12 ו-13 לחוק, הקובעים הוראות מיוחדות לעניין אלמנה שנישאה. כמו כן, מוצע לתקן בהתאמה את סעיפים 9, 13 ו-30 לחוק, המפנים לסעיף 13 לחוק.

* הצעות חוק מס' פ/17/1980, פ/17/3633 ו-פ/17/3806; הועברו לוועדה ביום כ"ט בסיוון התשס"ח (2 ביולי 2008).
 1 ס"ח התש"י, עמ' 162; התשס"ח, עמ' 684.

- (1) בסעיף קטן (א), המילים "13" - יימחקו;
- (2) בסעיף קטן (ג), המילים "או 13" - יימחקו;
- (3) בסעיף קטן (ד) -
- (א) בפסקה (1), במקום "13(א)1" יבוא "13ב(1)";
- (ב) בפסקה (2), במקום "13(ב)" יבוא "13ב(2)".
6. תחילתו של חוק זה ביום פרסומו (להלן - יום התחילה) והוא יחול גם על אלמן ואלמנה תחילה ותחולה שנישאו לפני יום התחילה, ואולם תגמולים לפי חוק זה ישתלמו בעד יום התחילה ואילך.

דברי הסבר

- (1) היה יתום אחד סמוך על שולחנה - 109.6% מסך כל המשכורת הנהוגה אותה שעה לגבי עובד המדינה שדרגת משכורתו היא 19 של הדירוג המינהלי ושאינה משתלמת לו תוספת שכר בזכות בן משפחה;
- (2) היו שני יתומים או יותר סמוכים על שולחנה - שיעור התגמול המשתלם לאלמנה לפי פסקה (1) בתוספת של 24% מהתגמול האמור בעד כל יתום שלאחר הראשון.
- סעיף 6 מוצע להחיל את הוראות החוק המוצע גם על אלמן או אלמנה שנישאו לפני יום תחילתו של החוק המוצע, ואולם הם יהיו זכאים לתגמולים לפי החוק המוצע בעד יום התחילה ואילך.
- עלות תקציבית**
- להערכת משרד הביטחון, העלות התקציבית של הצעת החוק היא 100 מיליון שקלים חדשים לשנה.
- הצעת חוק זו היא הצעת חוק תקציבית, כהגדרתה בסעיף 33 לחוק-יסוד: משק המדינה.
- (ג) (1) פקעו הנישואין השניים, על ידי גירושין מבן הזוג - ישולמו לאלמנה, מיום פקיעת הנישואין אותם תגמולים שהיו משתלמים לה אותה שעה לולא נישאה, ולא תהיה חייבת להחזיר את מענק הנישואין ששולם לה.
- (2) פקעו הנישואין השניים כתוצאה ממות בן הזוג בטרם מלאו לאלמנה 65 שנים, ישולמו לה, מיום פקיעת הנישואין, אותם תגמולים שהיו משתלמים לה אותה שעה לולא נישאה, ולא תהיה חייבת להחזיר את מענק הנישואין ששולם לה.
- (ד) מענק נישואין לא ישולם לאלמנה אלא פעם אחת בלבד.
- תגמולים בעד יתומים כשהאלמנה נישאה**
13. אלמנה של נספה שנישאה ויתומי הנספה סמוכים על שולחנה - ישולם לה בעד היתומים הסמוכים על שולחנה תגמול חדשי בשיעורים אלה:

חברי הכנסת: אורי אריאל, יואל חסון, איתן כבל, יצחק אהרונוביץ, יעקב מרגי, יצחק גלנטי, אורית נוקד

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 118) (אבטחת ראש העיריה ועובדים בכירים), התשס"ט-2008*

1. הוספת סעיף 341 א

בפקודת העיריות¹, אחרי סעיף 341 יבוא:

"אבטחת אישיות 341א. (א) בסעיף זה - מאוימת

"אישיות מאוימת" - ראש העיריה, ממלא מקומו או סגנו, המנהל הכללי של העיריה, גובר העיריה, היועץ המשפטי לעיריה, המבקר הפנימי או עובד בכיר אחר של העיריה, והכל אם קצין מוסמך קבע לגביו כי יש צורך באבטחתו עקב איומים;

"האזור" - כהגדרתו בחוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון - שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ח-1967²;

"פעולות אבטחה" - פעולות הנעשות בידי אדם, והדרושות לשם שמירה על ביטחונה האישי של אישיות מאוימת;

"פעולות אבטחה מאושרות" - פעולות אבטחה שניתנה לגביהן הודעה מאת הקצין המוסמך לפי סעיף קטן (ב);

"קצין מוסמך" - קצין משטרה בדרגת סגן ניצב ומעלה שמינה המפקח הכללי של המשטרה לעניין זה;

"קצין ביטחון" - עובד העיריה שמונה להיות אחראי על ארגון פעולות אבטחה לפי סעיף זה ועל הפיקוח עליהן.

(ב) לצורך שמירה על ביטחונה של אישיות מאוימת ובכפוף לסכום שנקבע לכך בתקציב העיריה, רשאי קצין ביטחון להורות על ביצוע פעולות אבטחה מאושרות בישראל או באזור, במקום שבו מצויה אישיות מאוימת, ובלבד שלא יבוצעו פעולות כאמור אלא לאחר שקצין מוסמך הודיע בכתב לקצין הביטחון כי יש צורך בנקיטתן עקב איומים;

ד ב ר י ה ס ב ר

כלל הציבור, ומערערת את יציבותו של המשטר הדמוקרטי וחותרת תחת עקרונות שלטון החוק.

בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע לקבוע כי עיריות אשר קצין משטרה קבע כי ראשיהן או עובדיהן הבכירים זקוקים לאבטחה עקב איומים עליהם, יהיו חייבות בביצוע פעולות האבטחה שתקבע משטרת ישראל, לפי הנחיותיה,

בתקופה האחרונה הולכת וגוברת האלימות כלפי ראשי רשויות מקומיות ועובדים בכירים בהן, והיא נובעת, בין היתר, מהפעלת סמכויותיהם החוקיות נגד עבריינים בתחומי הרשות המקומית. האלימות באה לידי ביטוי, בין היתר, באיומים ממשיים על חייהם של ראשי רשויות מקומיות, ניסיונות להתנקש בחייהם ובהי בני משפחתם ופגיעה ברכושם. תופעה זו מסכנת את חיי האזרחים האמורים וכן את

* הצעת חוק מס' 2548/17/פ' הועברה לוועדה ביום ט"ו בטבת התשס"ח (24 בדצמבר 2007): הצעת חוק מס' 2530/17/פ' הועברה לוועדה ביום כ"ד בטבת התשס"ח (2 בינואר 2008).

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197: התשס"ח, עמ' 631.

² ס"ח התשכ"ח, עמ' 20, התשס"ו, עמ' 364.

(ג) קצין מוסמך או מי שהוא הסמיך לכך רשאי לתת הנחיות מקצועיות לעירייה ולקצין הביטחון בכל הנוגע לפעולות אבטחה, לרבות הנחיות בעניין בקרה ודיווח; העירייה וקצין הביטחון ימלאו אחר הנחיות מקצועיות שניתנו לפי הוראות סעיף קטן זה; הנחיות מקצועיות כאמור יהיו נתונות לעיון חוזר ולערר לפי הוראות סעיפים 10 ו-11 לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998³, בשינויים המחויבים.

(ד) עירייה המשויכת לאשכולות 1 עד 6 למדרג החברתי-כלכלי כהגדרתו בסעיף 142א, רשאית, לפי החלטת המועצה, לבקש מהשר השתתפות במימון פעולות אבטחה מאושרות לפי סעיף זה; השר יקבע אמות מידה להשתתפות במימון פעולות אבטחה מאושרות מתוך תחום הפעולה שנקבע לעניין זה בחוק התקציב השנתי, כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985⁴.

תיקון פקודת המועצות המקומיות

2. בפקודת המועצות המקומיות⁵, בסעיף 34(א), במקום "ו-249ב" יבוא "249ב ו-341א".

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לתקן את פקודת המועצות המקומיות, כך שההוראות המוצעות לעיל לגבי עיריות יחולו על כלל הרשויות המקומיות.

ווישאו בעלויות הכרוכות בכך. עם זאת, מוצע לקבוע כי עיריות אשר מסווגות במדרג חברתי-כלכלי נמוך יוכלו לפנות לשר הפנים בבקשה להשתתפות המדינה במימון פעולות האבטחה האמורות. מוצע להסמיך את שר הפנים לקבוע אמות מידה להשתתפות המדינה במקרים כאמור.

חברי הכנסת: אופיר פינס-פז, אחמד טיבי, גלעד ארדן, דוד אזולאי

³ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש פ, עמ' 256; התשס"ח, עמ' 631.

הצעת חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 88) (נטיעת עצים חלופיים), התשס"ט-2008*

- הוספת סעיף 183 .1 בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965' (להלן - החוק העיקרי), אחרי סעיף 83 יבוא:
- "נטיעת עצים חלופיים" 183. (א) מגיש תכנית, הכוללת הוראות של תכנית מפורטת, לרבות תכנית דרך, יפרט בתשריט את מקומם, סוגם וכמותם של העצים המצויים בתחום התכנית בעת הגשתה; בסעיף זה, "עצים" - לרבות אילנות מוגנים כמשמעותם בפקודת היערות,² ועצים וצמחים שהם ערכי טבע מוגנים כהגדרתם בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998³ (בחוק זה - חוק גנים לאומיים).
- (ב) היו בתחום התכנית עצים אשר לדעת מציע התכנית יש לכרתם לשם ביצוע התכנית, לא תופקד ולא תאושר התכנית אלא אם כן נכללו בה הוראות כמפורט להלן:
- (1) הוראות המאפשרות את ביצוע התכנית ללא כריתת העצים;
- (2) בהיעדר אפשרות לקבוע הוראות כאמור בפסקה (1) - הוראות המתנות את ביצוע התכנית בהעתקתם של העצים למקום אחר בתחום התכנית או לשטח ציבורי אחר שעליו יורה מוסד התכנון;
- (3) בהיעדר אפשרות לקבוע הוראות כאמור בפסקה (1) או (2) - הוראות בדבר נטיעת עצים אחרים, מסוג שיקבע מוסד התכנון, בכמות שלא תפחת מכמות העצים שיכרתו, בתחום התכנית או בשטח ציבורי אחר שעליו יורה מוסד התכנון.

ד ב ר י ה ס ב ר

עם זאת, לחצי הפיתוח והרצון להשתמש בחומרי העץ למגוון מטרות מביאים לכריתתם של עצים רבים, בלי להתחשב בתרומתם החשובה לאדם ולסביבה כמתואר לעיל.

בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע לקבוע כי מגיש תכנית, הכוללת הוראות של תכנית מפורטת, יפרט בתשריט המוגש את מקומם, סוגם וכמותם של העצים בתחום התכנית. אם מגיש התכנית סבור שיש צורך בכריתת עצים לשם ביצועה, יבדוק מוסד התכנון

עצי יער ועצים שניטעו על ידי אדם הם מרכיב חשוב בסביבה הירוקה; הם משמשים הן למטרות נוי והן למטרות חקלאיות, ונודעת להם חשיבות בתרבות האנושית. בישראל, נטיעת עצים ושימור אזורי יער וחורש טבעיים הם ערך לאומי מרכזי, והוא אף בא לידי ביטוי בחגיגות ט"ו בשבט מידי שנה. מעבר לכך, לעצים תפקיד חשוב בתחום האקלים ובמניעה ובצמצום של התחממות כדור הארץ, שכן הם סופגים פחמן דו-חמצני - וכך מופחת שיעורו של גז זה באטמוספירה - ומשמשים גורמי צל.

* הצעת חוק מס' פ/3136/17: הועברה לוועדה ביום כ"ב בסיוון התשס"ח (25 ביוני 2008).

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307; התשס"ח, עמ' 840.

² חוקי ארץ ישראל, כרך א', עמ' (ע) 600, (א) 710.

³ ס"ח התשנ"ח, עמ' 202.

(ג) הוראות לפי סעיף קטן (ב) ייקבעו לאחר התייעצות עם פקיד היערות, כהגדרתו בפקודת היערות, ובהתחשב, בין היתר, בצורך למנוע שינויי אקלים ולצמצם נוכחותם של מזהמים העלולים להשפיע על התחממות כדור הארץ, לחסוך במים ולהתאים את העצים הניטעים לתנאי הסביבה.

(ד) הוראות לפי סעיף קטן (ב)(2) ו-(3) לעניין מיקום העצים ייקבעו לאחר התייעצות עם הרשות המקומית שבתחומה יינטעו העצים, ובאין רשות מקומית כאמור – עם הממונה על המחוז.

הוספת סעיף 158א3

2. אחרי סעיף 158א2 לחוק העיקרי יבוא:

”היתר הכרוך בכריתת עצים 3א158. (א) לא יינתן היתר לעבודה או לשימוש הכרוכים בכריתת עצים כהגדרתם בסעיף 83ג, אלא לאחר שהתקיימו כל אלה:

(1) בוצעו הוראות שנקבעו בתכנית לפי סעיף 83א או שמבקש ההיתר הפקיד ערובה להבטחת ביצוען;

(2) היו העצים אילנות מוגנים כמשמעותם בפקודת היערות – ניתן רישיון לכריתתם לפי הפקודה האמורה; שר הפנים יקבע הוראות לעניין הערובה, לרבות סוג הערובה, תנאיה, סכומה, דרכי הפקדתה, שינויה, נוסחה, מועדים להמצאתה, חילוטה והשימוש בכספי החילוט;

(3) היו העצים ערכי טבע מוגנים כהגדרתם בחוק גנים לאומיים – ניתן היתר לפגיעה בהם לפי החוק האמור.

(ב) לא תינתן הקלה מההוראות לעניין עצים שנכללו בתכנית לפי סעיף 83ג.

(ג) אין בסעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של מוסד תכנון להתנות מתן היתר בתנאים הנוגעים לנטיעת עצים לפי כל דין.”

ד ב ר י ה ס ב ר

התכנוניות האמורות או ניתנה ערובה לביצוען. כריתה של אילנות מוגנים ועצים אחרים שהם ערכי טבע מוגנים תהיה טעונה גם רישיון לכריתתם לפי החיקוק המתיר זאת (סעיף 2).

מוצע לתקן את פקודת היערות ולקבוע בה חובת פרסום שנתית של הרישיונות שניתנו לכריתת עצים על ידי פקידי היערות ושל הסיבות להתרת הכריתה בכל מקרה ומקרה (סעיף 3).

את האפשרות לבצע את התכנית ללא פגיעה בעצים, ואם הדבר אינו אפשרי – ייתן הוראות בדבר העתקתם למקום אחר, או בדבר נטיעת עצים חלופיים, שכמותם לא תפחת מזו של העצים שייכרתו. הוראות אלה של מוסד התכנון ייקבעו לאחר התייעצות עם פקיד היערות (סעיף 1).

כמו כן, מוצע לקבוע שלא יינתן היתר לעבודה או לשימוש לפי חוק התכנון והבניה, התשכ”ה-1965, הכרוכים בכריתת עצים, אלא אם כן בוצעו ההוראות

25א. מנהל משרד החקלאות ופיתוח הכפר יפרסם, מידי שנה, לא יאוחר מיום 31 במרס, דין וחשבון בדבר רישיונות לכריתת אילנות שניתנו לפי סעיפים 5 ו-15, ויפורטו בו, בין היתר, כמות האילנות שכריתתם הורשתה, מיקומם, זהות מקבלי הרישיון והסיבות להתרת הכריתה; הדין וחשבון יפורסם באתר האינטרנט של משרד החקלאות ופיתוח הכפר ויהיה פתוח לעיון הציבור במשרד הראשי של המשרד.

ד ב ר י ה ס ב ר

בנוגע לעצים שיוגדרו כעצים בוגרים, ולהסמיך את פקיד היערות לצוות על פיצוי סביבתי אם ניתן רישיון לכריתת עצים.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת באפשרות להחיל את ההוראות המוצעות רק

חבר הכנסת אופיר פינס-פז

⁴ חוקי ארץ ישראל, כרך א', עמ' (ע) 600, (א) 710: ס"ח התשס"ח, עמ' 858.